

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ

ODPORÚČANIE EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ

z 18. júna 2014

k usmerneniam týkajúcim sa zriadenia mier proticyklickej rezervy

(ESRB/2014/1)

(2014/C 293/01)

GENERÁLNA RADA EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES⁽¹⁾, a najmä na jej článok 135,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1092/2010 z 24. novembra 2010 o makroprudenciálnom dohľade Európskej únie nad finančným systémom a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká⁽²⁾, a najmä na jeho článok 3 ods. 2 písm. b), d) a f) a články 16 až 18,

so zreteľom na rozhodnutie Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2011/1 z 20. januára 2011, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Európskeho výboru pre systémové riziká⁽³⁾, a najmä na jeho článok 15 ods. 3 písm. e) a články 18 až 20,

keďže:

- (1) Procyklické zosilnenie finančných otrasov reálnej ekonomiky cez bankový systém a finančné trhy bolo jedným z najviac destabilizujúcich prvkov globálnej finančnej krízy. Hospodársky pokles po období nadmerného rastu úverov môže viesť k obrovským stratám v bankovom sektore a vytvoriť začarovaný kruh. V takejto situácii opatrenia prijaté úverovými inštitúciami na posilnenie ich účtovných súvah môžu obmedziť poskytovanie úverov reálnej ekonomike, v dôsledku čoho sa zhoršuje hospodársky pokles a dochádza k ďalšiemu oslabeniu ich účtovných súvah. Toto procyklické zosilnenie šokov zdôrazňuje význam budovania dodatočného kapitálu v bankovom sektore v obdobiach, keď rastú riziká vzniku stresu v celom systéme. Takáto dodatočná kapitálová rezerva pomôže bankovému sektoru absorbovať neočakávané straty a pritom bude ďalej poskytovať úvery reálnej ekonomike.
- (2) Prijali sa opatrenia, aby banky boli odolnejšie voči procyklickej dynamike. V decembri 2010 Bazilejský výbor pre bankový dohľad (BCBS) zverejnil rad opatrení na posilnenie regulácie bankového sektora. Jedno z týchto opatrení, ku ktorému BCBS poskytol usmernenie pre vnútroštátne orgány, sa týka proticyklickej kapitálovej rezervy. Usmernenie BCBS bolo v Európskej únii zavedené smernicou 2013/36/EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 58, 24.2.2011, s. 4.

- (3) Režim proticyklickej kapitálovej rezervy podľa smernice 2013/36/EÚ dodržiava zásadu „usmernenej voľnej úvahy“. Podľa tejto zásady orgány zodpovedné za stanovenie miery rezervy kombinujú prístup založený na pravidlách s výkonom ich diskrečných právomocí pri rozhodovaní o primeranej miere rezervy. Preto sú tieto orgány nielen povinné štvrtročne zverejňovať ukazovateľ pre rezervu ako referenčnú hodnotu, ale sa aj povzbudzujú k tomu, aby používali svoj úsudok pri stanovení miery rezervy.
- (4) Vnútroštátnym určeným orgánom a Európskej centrálnej banke (ECB) (pre členské štáty zúčastňujúce sa na jednotnom mechanizme dohľadu) je pridelená zodpovednosť za stanovenie mier proticyklickej rezervy. Smernica 2013/36/EÚ vyžaduje, aby každý členský štát určil orgán verejnej moci alebo orgán zodpovedný za stanovenie miery proticyklickej rezervy pre členský štát. Okrem toho nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami⁽¹⁾, udeľuje ECB osobitné úlohy v oblasti dohľadu. Ak to považuje za nevyhnutné, ECB môže najmä uplatniť prísnejšie požiadavky týkajúce sa proticyklických kapitálových rezerv, ako tie, ktoré uplatňujú vnútroštátne určené orgány. Výlučne na tento účel sa ECB považuje, ak to prichádza do úvahy, za určený orgán a má všetky právomoci a povinnosti, ktoré majú určené orgány na základe príslušného práva Únie. Zvyčajne by to však boli vnútroštátne určené orgány, ktoré by boli zodpovedné za zverejňovanie mier proticyklickej rezervy.
- (5) Smernica 2013/36/EÚ ustanovuje, že Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB) môže prijímať odporúčania k poskytovaniu usmernení pre určené orgány týkajúce sa stanovovania mier proticyklickej rezervy. ESRB môže najmä radiť v súvislosti so zásadami s cieľom usmerniť určené orgány pri používaní ich úsudku, pokiaľ ide o primerané miery rezerv a poskytnúť usmernenia týkajúce sa merania a výpočtu medzery pomeru úverov k HDP a výpočtu ukazovateľa pre rezervu. ESRB môže navyše poskytovať usmernenia týkajúce sa premenných, ktoré naznačujú vytváranie systémového rizika súvisiaceho s obdobiami nadmerného rastu úverov vo finančnom systéme a premenných, ktoré naznačujú, že rezerva by sa mala zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť.
- (6) Proticyklická kapitálová rezerva má pomôcť bojovať proti procyklickosti vo finančnom systéme. Kapitál by sa mal nahromadiť, keď sa cyklické systémové riziko považuje za zvýšené a vytvára tak rezervy, ktoré zvyšujú odolnosť bankového sektoru v obdobiach stresu, keď sa objavujú straty. To pomôže zachovať poskytovanie úverov a zmierniť pokles finančného cyklu. Proticyklická kapitálová rezerva môže taktiež prispieť k zmierneniu nadmerného rastu úverov počas vzostupu finančného cyklu.
- (7) Ukazovateľ pre rezervu by nemal viesť k automatickému stanovovaniu rezervy, ani zaväzovať určený orgán. Analýza BCBS ukazuje, že zatiaľ čo medzera pomeru úverov k HDP je užitočný východiskový bod pri usmerňovaní rozhodnutí o mierach proticyklickej rezervy, jeho výkon sa môžu časom medzi krajinami líšiť. Vzhľadom na rôznorodosť a dynamickú povahu finančných systémov, osobitosť národných hospodárstiev a podstatné rozdiely v dostupnosti údajov v Európskej únii, by určené orgány mali pri posudzovaní úrovne systémového rizika vziať do úvahy rozsah informácií a zodpovedajúcim spôsobom stanoviť mieru rezervy. Tieto informácie by mali zahŕňať dodatočné ukazovatele, ktoré naznačujú vytváranie systémového rizika spojeného s obdobiami nadmerného rastu úverov, zástupné údaje pre stupeň finančného sprostredkovania v ekonomike, ako sú napríklad úroveň pomeru úverov k HDP a kvalitatívne informácie. Kvantitatívne a kvalitatívne informácie použité pre toto hodnotenie, vrátane ukazovateľa pre rezervu a dodatočných ukazovateľov, tvoria základ pre vysvetlenie a odôvodnenie rozhodnutí o mierach rezerv.
- (8) Z analýzy BCBS vyplýva, že medzera pomeru úverov k HDP a ostatné ukazovatele môžu niekedy viesť k zavádzajúcim informáciám. Určené orgány by to mali mať na zreteli pri používaní svojho úsudku, pokiaľ ide o udržateľnú úroveň úverov v ekonomike a primeranú mieru proticyklickej rezervy. Určené orgány by preto mali pravidelne prehodnotiť výkonnosť ukazovateľov, na ktoré najviac kladú dôraz.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 287, 29.10.2013, s. 63.

- (9) Keď nastupuje riziko, rýchle uvoľnenie proticyklickej kapitálovej rezervy môže pomôcť úverovým inštitúciám absorbovať straty pri zachovaní poskytovania úverov reálnej ekonomike a dodržiavaní regulačných kapitálových požiadaviek. Toto proticyklické použitie rezervy môže zmierniť procyklické správanie úverových inštitúcií, ktoré inak môže obmedzovať poskytovanie úverov reálnej ekonomike. Uvoľnenie proticyklickej kapitálovej rezervy sa môže uskutočňovať pravidelnejšie, keď k poklesu finančného cyklu nedochádza v tom istom čase, keď nastáva naplnenie rizík a keď hrozby odolnosti úverových inštitúcií pred nadmerným rastom úverov ustúpili. Rozhodnutia o používaní akýchkoľvek kapitálových prebytkov vyplývajúcich z uvoľnenia rezervy podliehajú voľnému uváženiu určených alebo príslušných orgánov.
- (10) Pre orgán, ktorý stanovuje mieru proticyklickej rezervy je dôležité mať dobrú komunikačnú stratégiu. Na základe toho možno pristupovať k verejným očakávaniam, zohráva to dôležitú úlohu v koordinácii medzi určenými orgánmi a je to nevyhnutné pre dôveryhodnosť, zodpovednosť a účinnosť makroprudenciálnej politiky. Smernica 2013/36/EÚ požaduje od určených orgánov, aby prijali všetky primerané kroky s cieľom koordinovať časové rozvrhnutie ich oznámení o miere rezerv.
- (11) Budovanie odolnejšieho bankového systému v Únii znamená, že určené orgány uznajú miery proticyklickej rezervy stanovené ostatnými členskými štátmi. Smernica 2013/36/EÚ stanovuje rámec na uznanie mier rezerv ostatných členských štátov a na uznanie alebo stanovenie mier rezerv pre tretie krajiny. Okrem povinných recipročných dohôd by určené orgány mali vo všeobecnosti uznať miery rezerv stanovené ostatnými členskými štátmi. Bez toho, aby boli dotknuté budúce odporúčania ESRB, toto odporúčanie sa netýka krokov určených orgánov v rámci Únie v súvislosti s proticyklickými kapitálovými mierami rezerv tretej krajiny.
- (12) Proticyklická kapitálová rezerva je súčasťou súboru makroprudenciálnych nástrojov. Odporúčanie Európskeho výboru pre systémové riziká zo 4. apríla o predbežných cieľoch a nástrojoch makroprudenciálnej politiky (ESRB/2013/1) ⁽¹⁾ uvádza demonštratívny zoznam nástrojov, ktoré by členské štáty mohli zveriť makroprudenciálnym orgánom. Ako súčasť svojej stratégie makroprudenciálnej politiky by určené orgány mali vziať do úvahy, kedy je potrebné použiť proticyklickú kapitálovú rezervu v izolácii, kedy použiť ostatné nástroje a kedy kombinovať proticyklickú kapitálovú rezervu s ostatnými nástrojmi.
- (13) Empirická analýza naznačuje, že medzera pomeru úverov k HDP je najlepším samostatným ukazovateľom pre Úniu ako celok pre signalizovanie vzniku rizík spojených s druhom krízy, ktorú má proticyklická kapitálová rezerva za úlohu zmierniť. Ukázalo sa, že medzera pomeru úverov k HDP vyslala jasný signál v rámci celého radu špecifik takejto medzery. Existuje niekoľko metód výpočtu tejto medzery, ktoré majú lepšie signalizačné kvality ako metóda výpočtu, ktorá sa navrhuje v usmernení BCBS, ale tieto metódy sa zvyčajne zakladajú na užších úverových agregátoch, a teda môžu byť menej spoľahlivé vzhľadom na finančnú inováciu. Meranie a výpočet medzery pomeru úverov k HDP a referenčná miera rezervy v súlade s usmernením BCBS zvýši porovnateľnosť v rámci Únie aj mimo nej.
- (14) V niektorých členských štátoch meranie a výpočet navrhnuté v usmernení BCBS môžu mať za následok vznik medzery pomeru úverov k HDP, ktorá nedosahuje dobré výsledky v signalizovaní vzniku rizík, ktoré predchádzajú finančným krízam. Vnútroštátne špecifiká, ako napríklad rozdiely v štruktúre a stupni rozvoja finančného systému a v kvalite a dostupnosti úverových údajov znamenajú, že pre niektoré členské štáty iná metóda výpočtu medzery pomeru úverov k HDP ako tá, ktorá je uvedená v usmernení BCBS, môže vykazovať silnejšie signalizačné kvality. S cieľom zohľadniť takéto rozdiely a umožniť ostatné metodológie, môžu určené orgány – okrem toho – merať a vypočítať medzeru pomeru úverov k HDP použitím metódy, ktorá lepšie zohľadňuje osobitosti príslušného členského štátu.
- (15) Metodológia ustanovená v usmernení BCBS na účely mapovania medzery pomeru úverov k HDP pre referenčnú mieru rezervy, ktorá slúži ako ukazovateľ pre rezervu, je ad hoc metodológiou. Hoci je empirická analýza alternatívnych metodológií sľubná, nie je dostatočne rozvinutá, aby poskytla usmernenie. Členské štáty, ktoré merajú a vypočítavajú medzeru pomeru úverov k HDP na základe použitia alternatívnej metódy okrem metodológie

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 170, 15.6.2013, s. 1.

uverejnenej v usmernení BCBS, by okrem referenčnej miery rezervy uvedenej v metodológii BCBS mali rozvinúť a uverejniť referenčnú mieru rezervy zodpovedajúcu uvedenej alternatívnej metóde. Členské štáty, ktoré merajú a vypočítavajú medzeru pomeru úverov k HDP v súlade s usmernením BCBS, môžu taktiež rozvinúť a uverejniť alternatívnu referenčnú mieru rezervy okrem tej, ku ktorej dospeli na základe použitia metodológie BCBS.

- (16) Empirické zistenia naznačujú, že ďalšie premenné môžu doplniť medzeru pomeru úverov k HDP pre signalizovanie rastu systémových rizík spojených s nadmerným rastom úverov vo finančnom systéme. Takéto premenné zahŕňajú mieru potenciálneho nadhodnotenia cien nehnuteľností (napr. pomery medzi cenami komerčných a obytných nehnuteľností a príjmami, cenové rozdiely a miery rastu), mieru vývoja úverov (napr. celkový skutočný rast úverov alebo skutočný rast bankových úverov, odchýlka od trendu deflovaného M3), mieru vonkajších nerovnováh (napr. bilancie bežného účtu v pomere k HDP), mieru sily súvah jednotlivých bánk (napr. ukazovatele finančnej páky), mieru dlhového zaťaženia súkromného sektora (napr. pomer dlhovej služby k príjmu) a mieru potenciálneho nesprávneho oceňovania rizík (napr. skutočný rast cenového rizika). Určené orgány by mali zohľadniť takéto premenné v čase uplatňovania svojho úsudku pri nastavení primeranej miery pre proticyklickú kapitálovú rezervu. Spájanie takýchto premenných s medzerou pomeru úverov k HDP v rôznom modeli predstavuje zlepšenie signalizovania výkonnosti. Určené orgány tiež môžu chcieť zohľadniť takéto modely.
- (17) Empirické zistenia naznačujú, že pre väčšinu členských štátov zobrazili ceny na finančných trhoch najlepšiu signalizačnú kvalitu s cieľom poukázať na vznik rizík, ktoré sú podkladom pre rýchle zníženie alebo úplné rozpustenie proticyklickej kapitálovej rezervy. Obmedzená dostupnosť takýchto ukazovateľov založených na trhoch za dostatočne dlhé časové obdobie znamená, že empirická analýza fázy rozpustenia rezervy je menej spoľahlivá ako analýza fázy tvorby rezervy. Je taktiež zložité identifikovať premenné s cieľom poukázať, že proticyklická kapitálová rezerva sa môže postupne znížiť, ak sa zníži riziko nadmerného rastu úverov. V zásade premenné, ktoré dosahujú dobré výsledky vo fáze tvorby proticyklickej kapitálovej rezervy, môžu tiež ovplyvniť rozhodnutie o tom, že rezerva by sa mala zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť. Tieto premenné však môžu tiež uvádzať zavádzajúce informácie. Napríklad medzera pomeru úverov k HDP nemusí presne odrážať riziká, ak úvery rástli nadmerne dlhší čas. Rozvoj výskumu a skúseností v oblasti fázy rozpustenia rezervy prináša so sebou potrebu rozšíriť súbor premenných uvedených v tomto odporúčaní o ďalšie primerané ukazovatele, ak boli zistené. V konečnom dôsledku je potrebné, aby určené orgány ešte dôkladnejšie uplatňovali úsudok vo fáze rozpustenia rezervy, ako počas fázy jej tvorby. Tento úsudok by sa tiež mohol opierať o informácie vyplývajúce z výskumu trhu, posudzovania v rámci výkonu dohľadu a stresových testov.
- (18) Za predpokladu, že takéto údaje sú dostupné v danom členskom štáte, by monitorovanie a zverejnenie minimálneho súboru premenných, ktoré signalizujú, že by sa mala vytvoriť, zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť proticyklická kapitálová rezerva, malo podporovať konzistentnosť a transparentnosť zo strany určených orgánov. To by nemalo brániť určeným orgánom v tom, aby posudzovali ďalšie ukazovatele alebo kvalitatívne informácie vzhľadom na osobitosti členského štátu, ani by to určeným orgánom nemalo brániť v tom, aby na určité premenné kladli väčší dôraz ako na ostatné premenné alebo kladli väčší dôraz na kvalitatívne informácie.
- (19) Odporúčania ESRB za zverejňujú po tom, ako generálna rada informuje Radu o svojom zámere tak urobiť a poskytne jej možnosť sa vyjadriť,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

ODDIEL 1

ODPORÚČANIA

Odporúčanie A – Zásady

Určeným orgánom sa odporúča, aby pri posudzovaní a stanovovaní primeraných mier proticyklickej rezervy uplatňovaných v príslušnom členskom štáte dodržiavali tieto zásady:

1. Zásada 1: (Cieľ) Rozhodnutia o primeranej miere proticyklickej rezervy by sa mali riadiť cieľom ochrany bankového systému pred potenciálnymi stratami spojenými so vznikom cyklického systémového rizika, čím sa podporí udržateľné poskytovanie úverov reálnej ekonomike počas finančného cyklu.

2. Zásada 2: (Ukazovateľ pre rezervu) Odchýlka pomeru úveru k HDP od jeho dlhodobého trendu – medzera pomeru úverov k HDP – by mala slúžiť ako spoločný východiskový bod pri usmerňovaní rozhodnutí o mierach proticyklickej rezervy, predovšetkým vo fáze tvorby. Určené orgány by však mali zohľadniť ďalšie kvantitatívne a kvalitatívne informácie pri posudzovaní cyklického systémového rizika a stanovovaní primeranej proticyklickej miery rezervy. To zahŕňa informácie, ktoré odrážajú vnútroštátne osobitosti. Určené orgány by mali verejnosti vysvetliť, ktoré informácie sa použijú a ako sa zohľadnia pri stanovení príslušnej miery rezervy.
3. Zásada 3: (Riziko zavádzajúcich informácií) Určené orgány by mali posudzovať informácie obsiahnuté v medzere pomeru úverov k HDP a ďalšie príslušné premenné alebo modely, ktoré kombinujú premenné a mať pritom na zreteli, že informácie, ktoré poskytnú, môžu byť zavádzajúce. Určené orgány by takéto posúdenie mali vziať do úvahy pri uplatňovaní ich úsudku v súvislosti s udržateľnosťou rastu úverov s cieľom stanoviť primeranú mieru proticyklickej rezervy. Užitočnosť týchto premenných a modelov by sa mala pravidelne prehodnocovať.
4. Zásada 4: (Uvoľnenie rezervy) Určené orgány by mali urýchlene uvoľniť proticyklickú kapitálovú rezervu, keď sa objavia riziká. To môže zmierniť procyklické správanie úverových inštitúcií tým, že im pomôže absorbovať straty, pričom by sa stále udržalo poskytovanie úverov reálnej ekonomike a dodržiavanie požiadaviek solventnosti. Keď sa riziká nenaplnia, ale sa má za to, že sú na ústupe, by postupné uvoľnenie rezervy bolo primeranejšie. Ak určený orgán zníži existujúcu mieru rezervy, mal by rozhodnúť o orientačnom období, počas ktorého sa neočakáva zvýšenie miery rezervy.
5. Zásada 5: (Oznamovanie) Určené orgány by mali rozvíjať jasnú stratégiu pre oznamovanie svojich rozhodnutí o proticyklickej kapitálovej rezerve. V rámci tejto stratégie by mali zriadiť mechanizmus na koordináciu s ostatnými určenými orgánmi, ako aj ESRB. Mali by tiež vytvoriť transparentné trvalé procesy a dobre vymedzené komunikačné kanály pre zúčastnené strany a verejnosť.
6. Zásada 6: (Uznanie miery rezervy) Okrem povinných recipročných dohôd stanovených právom Únie by určené orgány vo všeobecnosti mali uznávať miery proticyklickej rezervy uplatňované v ostatných členských štátoch. Určené orgány by mali zvážiť cezhraničné dôsledky neuznania miery rezervy pre expozície voči inému členskému štátu nad rámec povinnej úrovne. Ak určené orgány neuznajú mieru rezervy stanovenú určeným orgánom iného členského štátu nad rámec povinnej úrovne, mali by to oznámiť:
 - a) ESRB;
 - b) určenému orgánu, ktorý stanovuje mieru rezervu;
 - c) ECB, ak aspoň jeden z určených orgánov, ktorý stanoví alebo neuzná mieru rezervy, je z členského štátu, ktorý sa zúčastňuje na jednotnom mechanizme dohľadu v súlade s nariadením (EÚ) č. 1024/2013.
7. Zásada 7: (Iné makroprudenciálne nástroje) Proticyklická kapitálová rezerva je súčasťou súboru makroprudenciálnych nástrojov, ktoré sú k dispozícii pre orgány Únie. V rámci svojej stratégie makroprudenciálnej politiky by určené orgány mali zvážiť, kedy použijú rezervu v izolácii, kedy namiesto rezervy použijú iné nástroje a kedy spoja rezervu s inými nástrojmi.

Odporúčanie B – Usmernenie k meraniu a výpočtu medzery pomeru úverov k HDP, výpočtu referenčnej miery rezervy a ukazovateľa pre rezervu

1. Určeným orgánom sa odporúča, aby štvrťročne merali a vypočítavali štandardizovanú medzeru pomeru úverov k HDP v súlade s usmernením BCBS uvedeným v časti I prílohy k tomuto odporúčaniam.

2. Ak sa určené orgány domnievajú, že odlišné meranie a výpočet medzery pomeru úverov k HDP by lepšie odrážali osobitosti národného hospodárstva, odporúča sa im, aby štvrťročne merali a vypočítavali medzeru pomeru úverov k HDP okrem medzery vypočítanej v súlade s odsekom 1. Pri výpočte dodatočnej medzery pomeru úverov k HDP sa určeným orgánom odporúča, aby dodržiavali toto usmernenie:
 - a) metóda merania a výpočtu by mala odrážať odchýlku pomeru úveru k HDP od jeho dlhodobého trendu;
 - b) meranie a výpočet by sa mali zakladať na empirickej analýze údajov relevantných pre príslušný členský štát;
 - c) akékoľvek revízie metódy merania a výpočtu dodatočnej medzery pomeru úverov k HDP by sa mali zakladať na dôkladnom preskúmaní výkonnosti zvolenej metódy pri signalizovaní vzniku rizík spojených s druhom krízy, ktorú má proticyklická kapitálová rezervu za úlohu zmierniť.
3. Určeným orgánom sa odporúča, aby štvrťročne vypočítavali:
 - a) referenčnú mieru rezervy založenú na štandardizovanej medzere pomeru úverov k HDP v súlade s usmernením BCBS uvedeným v časti II prílohy a ak je to potrebné, *bud'*
 - b) referenčnú mieru rezervy založenú na štandardizovanej medzere pomeru úverov k HDP a vypočítanú v súlade s metodológiou, ktorá sa líši od tej, ktorá sa uvádza v časti II prílohy, ak sa takáto metodológia používa, *alebo*
 - c) referenčnú mieru rezervy založenú na dodatočnej medzere pomeru úverov k HDP a vypočítanú v súlade s metodológiou, ktorá sa líši od tej, ktorá sa uvádza v časti II prílohy, ak sa vypočítava dodatočná medzera pomeru úverov k HDP.
4. Ak sa okrem referenčnej miery rezervy uvedenej v odseku 3 písm. a) vypočítava iná referenčná miera rezervy uvedená v odseku 3 písm. b) alebo odseku 3 písm. c) za daný štvrťrok, určeným orgánom sa na účely smernice 2013/36/EÚ odporúča, aby si ako ukazovateľ pre rezervu zvolili referenčnú mieru rezervy, ktorá najlepšie odráža osobitosti príslušného národného hospodárstva.
5. V rámci informácií sprevádzajúcich oznámenie o proticyklickej miere rezervy požadovanej na základe článku 136 ods. 7 smernice 2013/36/EÚ, sa určeným orgánom odporúča, aby na svojom webovom sídle štvrťročne uverejňovali:
 - a) štandardizovanú medzeru pomeru úverov k HDP a zodpovedajúcu úroveň pomeru úverov k HDP;
 - b) dodatočnú medzeru pomeru úverov k HDP a zodpovedajúcu úroveň pomeru úverov k HDP, ak sa vypočítava, a odôvodnenie odchýlok od vzorca uvedeného v časti I prílohy;
 - c) referenčnú mieru rezervy vypočítanú v súlade s odsekom 3 písm. a);
 - d) referenčnú mieru rezervy vypočítanú v súlade s odsekom 3 písm. b) alebo odsekom 3 písm. c), ak to prichádza do úvahy;
 - e) zdroje východiskových údajov a iných príslušných metaúdajov.
6. V rámci informácií sprevádzajúcich oznámenie o proticyklickej miere rezervy požadovanej na základe článku 136 ods. 7 smernice 2013/36/EÚ sa určeným orgánom odporúča, aby vysvetlili svoje dôvody, kedykoľvek sa odchýlia od:
 - a) zvoleného merania a výpočtu medzery pomeru úverov k HDP uvedených v odsekoch 1 a 2 vrátane akýchkoľvek ich zložiek;
 - b) zvoleného výpočtu referenčnej miery rezervy uvedenej v odseku 3;
 - c) zvoleného ukazovateľa pre rezervu uvedeného v odseku 4.

Odporúčanie C – Usmernenie k premenným, ktoré naznačujú vytváranie systémového rizika súvisiaceho s obdobiami nadmerného rastu úverov

1. S cieľom informovať o svojom úsudku, pokiaľ ide o primeranú proticyklickú mieru rezervy, sa určeným orgánom odporúča, aby okrem medzery pomeru úverov k HDP zohľadňovali súbor kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií, ktoré naznačujú vytváranie systémového rizika súvisiaceho s obdobiami nadmerného rastu úverov.
2. Pri posudzovaní kvantitatívnych informácií by určené orgány mali monitorovať súbor premenných, ktoré naznačujú vytváranie cyklického systémového rizika. Na základe takýchto premenných, ktoré sú k dispozícii v členských štátoch, by tento súbor mal zahŕňať:
 - a) miery potenciálneho nadhodnotenia cien nehnuteľností (napr. pomery medzi cenami komerčných a obytných nehnuteľností a príjmami, cenové rozdiely a miery rastu);
 - b) miery vývoja úverov (napr. celkový skutočný rast úverov alebo skutočný rast bankových úverov, odchýlka od trendu deflovaného M3);
 - c) miery vonkajších nerovnováh (napr. bilancie bežného účtu v pomere k HDP);
 - d) miery sily súvah jednotlivých bánk (napr. ukazovatele finančnej páky);
 - e) miery dlhového zaťaženia súkromného sektora (napr. pomer dlhovej služby k príjmu);
 - f) miery potenciálneho nesprávneho oceňovania rizík (napr. skutočný rast cenového rizika);
 - g) miery odvodené od modelov, ktoré kombinujú medzeru pomeru úverov k HDP a výber uvedených mier.
3. Ak sú takéto premenné dostupné a relevantné v členských štátoch, určeným orgánom sa odporúča, aby na svojom webovom sídle štvrtročne zverejňovali aspoň jednu z mier uvedených v každom z odsekov 2 písm. a), b), c), d), e) a f), sprevádzajúcich oznámenie o proticyklickej miere rezervy požadovanej na základe článku 136 ods. 7 smernice 2013/36/EÚ.

Odporúčanie D – Usmernenie k premenným, ktoré naznačujú, že rezerva by sa mala zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť

1. S cieľom informovať o svojom úsudku, pokiaľ ide o primeranú proticyklickú mieru rezervy, sa určeným orgánom odporúča, aby zohľadňovali súbor kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií, ktoré naznačujú, že rezerva by sa mala zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť.
2. Pri posudzovaní kvantitatívnych informácií by určené orgány mali monitorovať súbor premenných, ktoré naznačujú, či by sa rezerva mala zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť. Ak sú takéto premenné dostupné v členskom štáte, tento súbor by mal zahŕňať:
 - a) meranie stresu na trhoch financovaných bankami [napr. rozpätie LIBOR-OIS (jednodňové indexované swapy), prémie banky CDS (swapy na kreditné zlyhanie)];
 - b) meranie, ktoré naznačuje všeobecný systémový stres [napr. zložený ukazovateľ, ktorý meria stres vo vnútroštátnom finančnom systéme alebo finančnom systéme EÚ, ako napríklad ukazovateľ ECB CISS (zložený ukazovateľ systémového stresu)].
3. S cieľom rozhodnúť o tom, či zachovať, znížiť alebo úplne rozpustiť rezervu sa určeným orgánom odporúča, aby vo väčšej miere použili úsudok pri monitorovaní premenných podľa odseku 2.
4. Ak sú takéto premenné dostupné a relevantné v členských štátoch, určeným orgánom sa odporúča, aby na svojom webovom sídle štvrtročne zverejňovali aspoň jednu z premenných uvedenú v každom z odsekov 2 písm. a), a b), sprevádzajúcu oznámenie o proticyklickej miere rezervy požadovanej na základe článku 136 ods. 7 smernice 2013/36/EÚ.

ODDIEL 2 IMPLEMENTÁCIA

1. Výklad

1. Na účely tohto odporúčania sa uplatňujú nasledujúce vymedzenia pojmov:
 - a) „určeným orgánom“ sa rozumie orgán verejnej moci, ktorý určí členský štát v súlade s článkom 136 ods. 1 smernice 2013/36/EÚ alebo ECB v súlade s článkom 9 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) č. 1024/2013;
 - b) „referenčnou mierou rezervy“ sa rozumie proticyklická miera rezervy vypočítaná v súlade s odporúčaním B(3);
 - c) „ukazovateľom pre rezervu“ sa rozumie referenčná miera rezervy zvolená v súlade s odporúčaním B(4);
 - d) „medzerou pomeru úverov k HDP“ sa rozumie odchýlka od pomeru úveru k HDP od jeho dlhodobého trendu v konkrétnom členskom štáte;
 - e) „štandardizovanou medzerou pomeru úverov k HDP“ sa rozumie medzera pomeru úverov k HDP, ktorá sa meria a vypočítava v súlade s odporúčaním B(1);
 - f) „dodatočnou medzerou pomeru úverov k HDP“ sa rozumie medzera pomeru úverov k HDP, ktorá sa meria a vypočítava v súlade s odporúčaním B(2);
 - g) „proticyklickou mierou rezervy“ sa rozumie miera, ktorú inštitúcie musia uplatňovať na výpočet svojej proticyklickej kapitálovej rezervy špecifickej pre inštitúciu a ktorá je určená podľa článku 136 a článku 137 smernice 2013/36/EÚ alebo prípadne prostredníctvom príslušného orgánu tretej krajiny.
2. Príloha tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto odporúčania. V prípade rozporu medzi hlavným textom a prílohou má prednosť hlavný text.

2. Kritériá pre implementáciu

1. Od adresátov sa vyžaduje, aby oznámili kroky prijaté v nadväznosti na toto odporúčanie alebo aby primerane odôvodnili svoju nečinnosť. Správy by mali prinajmenšom obsahovať:
 - a) informácie o podstate podniknutých krokov a ich harmonograme;
 - b) hodnotenie účinnosti podniknutých krokov z pohľadu cieľov tohto odporúčania;
 - c) podrobné odôvodnenie každej nečinnosti alebo odchýlenia sa od tohto odporúčania vrátane každého omeškania.

3. Harmonogram pre nadväzujúce kroky

1. Od adresátov sa vyžaduje, aby v súlade s nasledujúcimi odsekmi oznámili ESRB, Rade a Komisii kroky prijaté v nadväznosti na toto odporúčanie alebo aby primerane odôvodnili svoju nečinnosť.
2. Od adresátov sa vyžaduje, aby ESRB, Rade a Komisii zaslali do 30. júna 2016 správu, v ktorej uvedú opatrenia prijaté na dosiahnutie súladu s týmto odporúčaním. Odporúčané opatrenia by sa mali uplatňovať od dátumu, kedy členské štáty požadujú od úverových inštitúcií vo svojej jurisdikcii, aby udržiavali proticyklickú kapitálovú rezervu špecifickú pre inštitúciu v súlade s článkom 130 smernice 2013/36/EÚ. Táto správa by mala zahŕňať podrobnosti o opatreniach prijatých od uvedeného dátumu.
3. Od adresátov sa vyžaduje, aby každé tri roky zaslali správu, v ktorej uvedú opatrenia prijaté na dosiahnutie súladu s týmto odporúčaním.
4. Generálna rada rozhodne, kedy je potrebné toto odporúčanie prehodnotiť alebo aktualizovať vzhľadom na skúsenosti s určovaním rezerv podľa smernice 2013/36/EÚ alebo na vývoj v oblasti medzinárodne dohodnutých postupov.

4. Monitorovanie a hodnotenie

1. Sekretariát ESRB:

- a) pomáha adresátom vrátane podpory koordinovaného predkladania správ, poskytovania príslušných formulárov a v prípade potreby uvádzania podrobností o spôsoboch a harmonograme pre nadväzujúce kroky;
 - b) overuje, či adresáti podnikli nadväzujúce kroky vrátane poskytovania pomoci na základe ich žiadosti a predkladá generálnej rade správ o nadväzujúcich krokoch prostredníctvom riadiaceho výboru.
2. Generálna rada hodnotí kroky a odôvodnenia oznámené adresátmi a v relevantných prípadoch rozhoduje o tom, že toto odporúčanie nebolo zohľadnené a jeho adresáti neodôvodnili dostatočne svoju nečinnosť.

Vo Frankfurtě nad Mohanom 18. júna 2014

predseda ESRB

Mario DRAGHI

PRÍLOHA

ČASŤ I

METODOLÓGIA PRE MERANIE A VÝPOČET MEDZERY POMERU ÚVEROV K HDP V SÚLADE S USMERNENÍM BCBS
Štandardizovaná medzera pomeru úverov k HDP, označená ako GAP_t , sa meria a vypočítava takto:

$$GAP_t = POMER_t - TREND_t$$

kde:

t = dátum na konci obdobia, obdobím sa rozumie jeden štvrtrok,

$POMER_t$ = $[\dot{U}VER_t / (HDP_t + HDP_{t-1} + HDP_{t-2} + HDP_{t-3})] \times 100 \%$;

HDP_t = hrubý domáci produkt členského štátu určeného orgánu v štvrtroku t ;

$\dot{U}VER_t$ = široká miera zásoby úverov pre súkromný nefinančný sektor v členskom štáte určeného orgánu zostávajúca na konci štvrtroku t ;

$TREND_t$ = rekurzívny Hodrick-Prescottov filtrovaný trend POMERU s vyhladzovacím parametrom, lambda v hodnote 400 000 (*).

(*) Hodrick-Prescottov filter (HP filter) je štandardný matematický nástroj používaný v oblasti makroekonómie na stanovenie trendu premennej v čase. Uplatňuje sa v akýchkoľvek štandardných štatistických balíkoch. Jednostranný, rekurzívny HP filter zabezpečuje, aby sa iba informácie dostupné v každom okamihu používali na výpočet trendu. Vyrovňovací parameter, ktorý sa v technickej literatúre vo všeobecnosti označuje ako lambda, je nastavený na hodnotu 400 000, aby zachytil dlhodobý trend v správaní pomeru úverov k HDP.

ČASŤ II

METODOLÓGIA PRE VÝPOČET REFERENČNEJ MIERY REZERVY V SÚLADE S USMERNENÍM BCBS (*)

Veľkosť referenčnej miery rezervy (ako percento rizikovo vážených aktív) je nula, ak medzera pomeru úverov k HDP je nižšia alebo rovnaká ako dolná hraničná hodnota. Potom to narastá lineárne s medzerou pomeru úverov k HDP, kým referenčná miera rezervy nedosiahne svoju maximálnu úroveň, keď medzera pomeru úverov k HDP dosiahne alebo prekročí hornú hraničnú hodnotu.

Z formálneho hľadiska:

ak $GAP_t \leq L$, referenčná miera rezervy predstavuje nulu;

ak $GAP_t \geq H$, referenčná miera rezervy predstavuje 2,5 %;

medzi L a H je referenčná miera rezervy lineárne interpolovaná a predstavuje $(0,3125 \times GAP_t - 0,625)$

kde:

GAP_t je medzera pomeru úverov k HDP vymedzená v časti I prílohy;

L = 2 percentuálne body predstavujú dolnú hraničnú hodnotu;

H = 10 percentuálnych bodov predstavuje hornú hraničnú hodnotu.

(*) Zatiaľ čo referenčné miery rezerv stúpajú lineárne v súlade s HDP, a teda dosahujú akúkoľvek hodnotu medzi nulou a 2,5 %, článok 136 ods. 4 smernice 2013/36/EÚ stanovuje, že miera rezervy, ktorú určí určený orgán, musí byť nastavená v mierke po 0,25 percentuálneho bodu alebo násobkoch 0,25 percentuálneho bodu.